BACH: OSAM LICA HARMONIJE BOLI

"KRISTOVA PATNJA KAO VRHUNAC LJUBAVI" BILA JE MISAO VODILJA GLAZBENO-POETSKOG PASIONSKOG PROGRAMA ODRŽANOG U SRIJEDU 25. VELJAČE 2026. U AULI INSTITUTA ZA CRKVENU GLAZBU KATOLIČKOGA BOGOSLOVNOG FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU.

Program pod nazivom *Bach: osam lica harmonije boli* sastavljen od odabranih skladbi J. S. Bacha, J. Haydna, A. Vidakovića, M. Lešćana, S. Bradića, fra A. Vučkovića i J. Prajza izvodili su naizmjenično studenti početnih godina Instituta za crkvenu glazbu (Ana Marković, Lana Alpeza, Sonja Kelava, Nina Hodak, s. Neli Salković, Petra Pleš, Gracijela Slukić, Stjepan Vugdelija i Matija Đurašin), nastavnici Instituta za crkvenu glazbu (Konstilija Nikolić Markota, vlč. Ivan Bingula) i studenti Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu (Mia Raguž, Filip Radić, Grga Nježić).

Program je svojevrsni izvanučionični nastavak rada na gradivu kolegija Harmonija na klaviru I i II, a okosnicu programa činio je niz od devet harmonizacija poznatoga napjeva *O Haupt voll Blut und Wunden* iz pera Johanna Sebastiana Bacha. Bachove korale okruživao je vijenac tematski podudarnih skladbi, primjerice sopranska arija *Meinem Hirten bleib ich treu* iz kantate *Ich hab in Gottes Herz und Sinn* BWV 92, potom 2. sonata iz Haydnovih *Sedam posljednjih riječi Kristovih*, kao i skladbe iz hrvatske pasionske baštine Častimo te, *križu sveti* i *Gospi žalosnoj* Albe Vidakovića, osnivača Instituta za crkvenu glazbu, potom *Okreni lice* obljetničara i bivšeg nastavnika Instituta Mate Lešćana te skladbe još trojice živućih hrvatskih skladatelja: ulomak iz ekspresivne skladbe *Stabat Mater* akademika Srećka Bradića, uz koji je izveden scenski ulazak izvođača na početku programa, potom *Eli! Eli!* za sopran i glasovir J. Prajza (praizvedba) te konačno popularna duhovna šansona *Kako da te ne volim, moj Isuse* iz pera fra A. Vučkovića, a u obradi Grge Nježića.

Dramska studentska skupina Katoličkoga bogoslovnog fakulteta *Prosopon* (Zoran Jurić, Josip Lulić, Marija Briški, Sara Lasušic Hanzir) odabranim je ulomcima iz Svetog pisma i prigodnom poezijom M. Gavrana, M. Krleže i S. S. Kranjčevića programu dodala refleksivnu dimenziju, a brojnoj je publici, koja je do posljednjeg mjesta ispunila aulu, stručni osvrt na pojam boli dala studentica Anđela Dujmović s Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Detaljniji medicinski opis, odnosno patofiziologija Kristove smrti bila je priložena u programskoj knjižici.

Ovakav interdisciplinarni pristup u istraživanju i učenju jedan je od sastavnih elemenata aktualnoga višegodišnjeg projekta *Vox Artis* Instituta za crkvenu glazbu, osmišljenog, među ostalim, u svrhu popularizacije sakralne glazbene umjetnosti te povećanja umjetničke produktivnosti i izvrsnosti Instituta. Programski koncept večeri zajedno sa spomenutim studentima osmislio je Josip Prajz, nastavnik teorijskih glazbenih predmeta.

POSJET VISOKOJ ŠKOLI ZA GLAZBU U MAINZU

U OKVIRU AKADEMSKE MOBILNOSTI NASTAVNOG OSOBLJA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU PROŠLOG SAM TJEDNA BORAVIO U GRADU MAINZU U NJEMAČKOJ, NA TAMOŠNJEM SVEUČILIŠTU JOHANNES GUTENBERG, TOČNIJE NA VISOKOJ ŠKOLI ZA GLAZBU MAINZ (HOCHSCHULE FÜR MUSIK MAINZ).

U Mainzu sam upoznao brojne kolege, redom renomirane glazbenike i profesore, te sam čitavoga tjedna pratio njihov rad u nastavi, poglavito onih koji djeluju pri Odsjeku za crkvenu glazbu, a to su bili redom profesori: Hans-Jürgen Kaiser (orgulje – liturgijsko sviranje, improvizacija, sviranje literature), prof. Jens Wollenschläger (orgulje – sviranje literature, poznavanje orguljskih stilova), prof. Lutz Brenner (orgulje – sviranje literature, njemačka liturgijska popijevka i pjevanje zajednice), prof. Daniel Beckmann (orgulje – sviranje literature), prof. Birger Petersen (teorijski glazbeni predmeti [solfeggio], analiza stilova, estetika), prof. Mihaly Zeke (zbor i projektni zbor), prof. Wolfram Koloseus (simfonijski orkestar, vođenje orkestra), prof. Wolfgang Portugall (sviranje partitura, generalbas), Christine Pfeifer-Huberich (gregorijanika).

Sva nastava odvijala se na njemačkom jeziku, a sastav studenta bio je međunarodni. Vrlo visoka umjetnička razina na svim predmetima ostavila je dojam da na toj ustanovi studiraju izvanredno motivirani i vrijedni studenti, čiji mentori nesebično dijele svoja bogata znanja i iskustva, ali u posve opuštenoj i gotovo prijateljskoj atmosferi. Boravkom na toj instituciji primijetio sam izvrsne uvjete koji su ondje osigurani studentima (velik broj vježbaonica za studente, nekoliko dvorana za probe ili javno izvođenje, 6 ili 7 različitih orgulja na kojima je moguće vježbati, organizirani raspored vježbanja, prostorije dnevnog boravka i slično).

Osim praćenja redovite nastave posjetio sam i jedan *Lunch koncert* koji su priredili studenti glazbene pedagogije, a izvodili su popularnu glazbu u vlastitim aranžmanima za glas i glasovir. Ljubaznošću kolega prisustvovao sam i sudjelovao u probama različitih ansambala: projektnog zbora (zbor koji služi da studenti vježbaju vođenje), visokoškolskog zbora, kao i visokoškolskoga simfonijskog orkestra, a kolege su me upoznali s ostalim dijelovima sveučilišnog kampusa: središnjom menzom, botaničkim vrtom, središnjom bibliotekom. Kolege i studenti pokazali su zanimanje za naš institut te sam im ukratko predstavio naša postignuća, projekte, povijest, ideje i na dar im donio naša notna izdanja orguljskih skladbi, koja su od sada pohranjena u njihovoj fakultetskoj knjižnici i dostupna za korištenje. Kolege su mi predstavili svoj Odsjek, brojnost i kvalitetu studenata, svoje planove i projekte u najavi, postignuća i ideje te smo razmijenili mišljenja i zaključili da postoji interes za nastavak započete suradnje, posebice u obliku budućega zajedničkog projekta (glazbeno-scenska adaptacija).

Ovaj sam boravak iskoristio i za upoznavanje grada i njegove okolice te sam tako posjetio velebnu romaničku katedralu sv. Martina s najvećom stranicom Biblije na svijetu i idejnim konceptom za najveće svjetske orgulje (koje su u izradi), dijecezanski muzej i katedralnu riznicu, kao i brojne crkve u užem centru grada, potom obližnji gradić Bingen gdje se u dvjema crkvama štuje tijelo sv. Hildegarde, mističarke, crkvene naučiteljice i skladateljice, također i glasoviti samostan benediktinki okruženen nepreglednim vinogradima uz rijeku Rajnu. U dva navrata posjetio sam obližnji grad Frankfurt na Majni i u dvorani Alter Oper slušao koncerte jednoga od vodećih njemačkih orkestara hr-Sinfonieorchester (dirigirao je Kent Nagano) s djelima Schuberta i Dutilleuxa, i Frankfurter Opern- und Museumsorchester koji je pod vodstvom dirigenta Mareka Janowskog izvodio djela Mendelssohna i Brucknera.

Prepun pozitivnih dojmova iz Mainza uputio sam se prema Hrvatskoj uz još jednu stanicu: grad Regensburg u Bavarskoj. Ovdje sam u velikoj auli Sveučilišta u Regensburgu prisustvovao izvanrednoj izvedbi Requiema G. Verdija kojeg su zajedničkim snagama izvodili studenti: sveučilišni zbor i orkestar, uz zbor Visoke škole za katoličku crkvenu glazbu i glazbenu pedagogiju. Dirljivo je bilo vidjeti puno gledalište studenata koji su došli podržati svoje kolege.

U Regensburgu sam posjetio i gotičku katedralu sv. Petra te na središnjem nedjeljnom misnom slavlju imao priliku slušati orguljaša F. J. Stoibera i svjetski poznati dječački zbor Regensburger Domspatzen. Na povratku u Hrvatsku zaustavio sam se nakratko u gradu Passau i posjetio veličanstvenu baroknu katedralu sv. Stjepana s najvećim mehaničkim orguljama u svijetu. Stečena nova znanja i iskustva bit će mi od velike koristi u nastavku rada, a kontakti ostvareni na obostrano zadovoljstvo razlog su za nadu u buduće suradnje.

Josip Prajz